

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 Egész évre 150— L., félévre 85— L.,
 Egyes szám ára 4— L.
 Külföldre egész évre 250—

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Éhező gazdák.

A gazdák helyzete sem rózsás a mai világban, de mégis rendkívüli körülményeknek kell közrejátszaniuk, hogy a gazdaember is éhínségre jusson. Ilyen rendkívüli körülmények között élnek az oroszországi falusi gazdák. Ezeknek százmillió tömegén öt-hat

millió városi munkás gyakorol rémes zsarnokságot. A városi munkások magukhoz ragadták az államhatalom eszközeit, az ő kezében van a fegyver, katonaság, külpolitika irányítása, a gazdasági szervezetek kormányzása, pénz, vasút, gépek, s ezek útján kényük-kedvük szerint uralkodnak a falusi nép lomha és széttagolt tömegén.

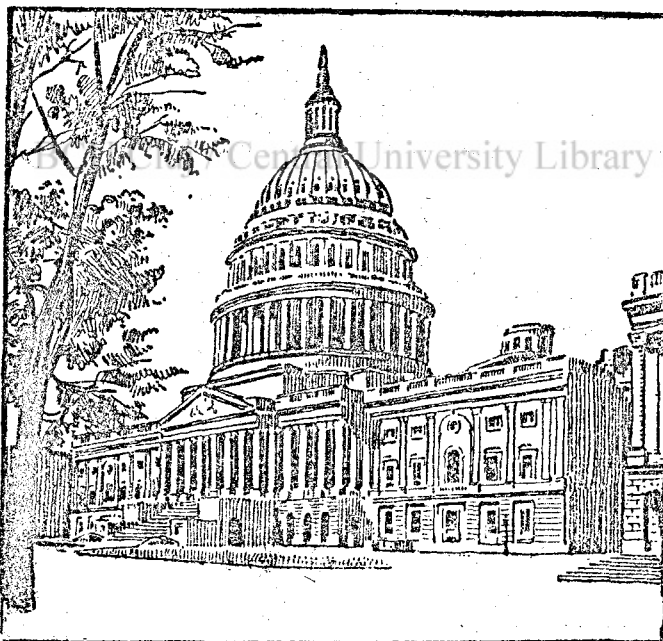
Ismeretes dolog, hogy ez a városi munkás elem, ha érdekei úgy kívánják,

minden terményt és állatot elszed a föld népétől, s mikor ezeknek már semmijük sincsen, arra kényszerítik őket, hogy zsellér módján dolgozzanak az elkobzott és államosított földeken. Oroszországban tehát megszokott dolog, hogy a falvak népét éhség és nyomorúság tizedeli. Ebből ered a sok lázadás meg kívándorlás, amikről gyakran olvashatunk.

Az éhező gazdának egészen más fajtája az, amely az Amerikai Egyesült Államokban alakult ki az utóbbi évek gazdasági válságai

alatt. Itt az ugynevezett farmerek teljesen tönkrementek s mostanság veszedelmes tömegekké verődve gyülekeznek az ország fővárosába, Washingtonba. Már eddig is véres összecsapásokat rendeztek az ellenük vezényelt katonasággal, de tömegük egyre nő s

most már az országházát, az ugynevezett Kapitóliumot igyekeznek megszállani. Amerikában most folynak az előkészületek a szesztilalom megszüntetésére. — Nemsokára sörrel, borral mindenki elolthatja szomját, akinek pénze van rá. De, ugylátszik, a nagy tömegnek s köztök az inséges gazdáknak, nem nagy öröme telik a szesztilalom eltörlésében. A tizenhárom milliónyi munkanélküli állan-

Az Egyesült-Államok országháza: a Kapitólium.

dó forrongásban van s tüntető felvonulásai-
 kon azt a jelszót kiáltják a kormányhatóságok felé: *Nem bort, hanem kenyeret akarunk!*

Amint mondtuk, az amerikai gazdák éhínsége más eredetű, mint az orosz földműveseké. Az amerikai gazdák ugyanis elkerülhették volna az éhezés kínját és szégyenét, ha földjüket megművelték volna. De ezek a farmerek nem igazi gazdák, akikben él és dolgozik a mezei munka vágya és szeretete, hanem rideg üzletemberek, akik csak a jöve-

delemre spekulálnak. Az utóbbi években, amint a földművelés nem mutatkozott jó üzletnek, félretették szerszámaikat és várták a viszonyok megjavulását. A viszonyok pedig évről-évre romlottak, a farmerek közben fölemésztették tartalékaikat s ma végső inségre jutva, az ország legveszedelmesebb forradalmárai kezdenek lenni.

Mindezek nagy okulására szolgálhatnak a mi gazdáinknak. Megnyugodhatnak abban, hogy mégis csak az van rendjén, hogy a

gazda igaz szeretettel és jóakarattal megművelje az ő barázdáit s ezzel biztosítsa a maga és családja élelmét. Akiben igazi gazdávér van, az ezt az áldott munkát nem is tudja elmulasztani, szánt, vet és arat, akkor is, ha munkája nem mutatkozik nyereséges üzletnek. De hát lehet-e szebb és nagyobb nyereség, mint a rakott gabonás és tele éléskamara bizonyossága? Mi szégyennek és kinnak nem találunk nagyobbat, mintha a gazdának is az éhezők között kell kiáltania: *Kenyeret adjatok!*

Időszerű kérdések.

A napról-napra súlyosbodó terhek rákényszerítik a falusi népet, hogy gyermekeiket már serdülő korban, pénzszerzés céljából cselédnek adják. Rendszerint újévkor szélnek eresztik őket anélkül, hogy elhelyezkedésükről, magaviseletükről, hit- és erkölcsös életükről néha-néha meggyőződést szerezzenek. A romlatlan cseléd-leány önállóságának tudatában a városi élet által elragadtatja magát, minnek szüleménye a rossz útra térés, szófogadatlanúság, mely idővel legtöbbször a züllésre vezet.

Az ország minden részében vannak különböző testületek, otthonok, gyámolító- és nevelőintézetek; történnék társas összejövetelek, hasznos felolvasások, csak éppen a cselédek irányítására, nevelésére és az erkölcsösség útján való haladásra nincs valamelyes intézmény.

Régebbi időkben jómódu székely gazdák leányaikat nem éppen pénzszerzés céljából helyezték el városokban jobb családokhoz, hanem azért, hogy az a székely leány a háztartás minden csinját-binját elsajátítsa; nevelődjék, élettapasztalatokat szerezzen, idővel pedig talpraesett házi asszony váljon belőle, aki nemcsak cselédeit, hanem gyermekeiket is jóirányba nevelni képes legyen.

Általános a panasz a cselédek rossz magaviselete miatt. Ennek pedig főoka, hogy a cseléd tartó nem minősítheti a cselédet s részben ennek tulajdonítható a cselédek elsodródása a romlás hinárjába. Bejelentetlenül és orvosi vizsgálat nélkül cselédet tartani nem szabad. Ez nem elég azonban ahhoz, hogy a cselédből jóra való, becsületes, munkaszerető lény váljon.

A mai nehéz megélhetési viszonyok között elhelyezkedést kereső cselédek száma napról-napra nő s ennek ellenére elég magas havi bért kívánnak, akkor is, mikor semmivel sem igazolható a cseléd megbízhatósága, hasznossága, szorgalma. A cselédkönyv inkább mondható személyazonossági igazolványnak, mint szolgálati bizonyítványnak. Ritka esetben válik be egy cseléd, az is pár hónapra rá helyet cserél; a rossz pedig havonta 2—3-szor is, mert hiányzik a nevelés, a cseléd lelkére való hatás, a cseléddel szembeni komolyság, fegyelem s viszont a méltányosság.

Komoly és lelkiismeretes cseléd-nevelést csak a cseléd tartótól lehet várni, s ezek között is csak attól, aki a nevelést kötelességének tartja s ő is oly szellemben és munkában nevelkedett, hogy képes másokat is jóirányba nevelni. Ha minden jóra való és tökéletes cseléd tartó, háziasszony munkaközben néhány percet szentelne a cseléd nevelésére, az eredmény nem maradna el. Ezzel elsősorban önmagának tenne jó szolgálatot, másodsorban pedig a tudatlan és rossz tulajdonságok felé hajló cselédből hasznos lényt nevelne, aki a társadalomnak értékes munkás tagja, idővel pedig gyermekeinek jónevelést adó szülője és saját tűzhelyének gondos asszonya lenne.

Ma, amikor szétágazók az érzések, fel-dultak a lelki állapotok, az élet küzdelmei s terhei fokozódnak, az igények fejlődésével lépést tart a nyomor s az ember-szeretet halvány méccse kialvó féltében: ma van a legnagyobb szükség a nevelésre s a lelkek jó útra terelésére. Éppen ezért a cselédet nevelni és fegyelmezni kell jó bánásmóddal s ha szükség szigorral, viszont családtagnak kell őt

tekinteni, ha erre magát érdemessé tette, mert az fejleszti benne az igazságszeretetet, a családhoz való vonzalmat s lelkébe oltódik az emberiség részére nélkülözhetetlen sok jó tulajdonság. Így a városi élet sem fogja elvakítani, sem pedig hozzá nem illő igények felé ragadni, hanem nevel belőle tökéletes gazdaszönyt és gondos, kiváló anyát.

Külföld.

Mi lesz Amerika követeléseivel? Hoover elnök visszautasító nyilatkozata — amint már megírtuk — nagy kavardást okozott egész Európában, Angolországot is ideértve. Az angol kormány rögtön terjedelmes iratban kérte a kérdés újabb megfontolását, Franciaország pedig megfújta a harci kürtöt, hogy nem fizet. Sőt ezzel nem elégedett meg, hanem megakarja nyerni Angliát is fegyverhársul az Amerika ellen vivandó harcához. Az angol kormány azonban nem társul ilyen harchoz és ezért Herriot találkozását MacDonalddal nem hozta meg a remélt eredményt. Ez Herriot-t meglehetősen lehangolta. Viszont Angliának az a befogása, hogy az adósnak fizetnie kell s ha hitelezője nem hajlandó engedékenységre, akkor épen nem teheti, hogy ne széssen, mert ez nem csak beületbe vág, de nem is okos politika, mivel még máskor is megszorulhat s ha nem viselte magát becsületesen, soha többé kölcsönre nem számíthat. Franciaországban ezzel szemben még mindig nagyon paprikos a hangulat. A közvéleményben a fizetések megtagadásával szemben a hajlandó fizetni, ha Németország fizet jóvátételt. Ez a kérdés azonban még a nyáron be-

fejezést nyert — amint akkor már szó volt róla — olyanformán, hogy Németország egész jóvátételi tartozását három milliárd aranymárkában határozták meg s ezt is csak évek múltán kell fizetnie, mikor gazdasági viszonyai jobbra fordulnak.

Az amerikai adósságok kérdése tehát még mindig elintézetlen s a mai körülmények között megoldásról alig lehet még szó.

Titokzatos repülőgépek. Ausztriában, Grác városa felett, a héten 10 repülőgép vonult át. Két kilométer magasságban jártak, ezért nem lehetett felismerni, hogy milyen országhoz tartoznak s előzetesen nem volt bejelentve ilyen látogatás, ami pedig a nemzetközi jog szerint kötelező. A titokzatos repülők megjelenése érthető izgalmat keltett a csendes osztrák városban. Ezt meg is lehet érteni, mert egy olyan repülőraj rövid idő alatt elpusztíthat egy felkészületlen, védtelen várost.

Megvan az új német kormány. Elnök Schleicher tábornok, aki két előző sikertelen kísérlet után végre tudott kormányt alakítani. Parlamenti többsége nincs, de azért lehet, hogy sikerülnie fog kormányon maradni, mert a kommunistákon kívül minden többi párt megbeszéli, több pártban népszerű is s ezért általában jóindulattal támogatásban fog részesülni, ha csak — mint már annyiszor — valami megint fel nem kavarja

a politikai szenvedélyeket a megnyugodni alig tudó Németországban. Újabb kormányválságot különben a polgári pártok ezért sem akarnak, mert annak újabb választás lenne az eredménye, ami csak a kommunisták újabb megerősödését jelentené. Így talán néhány békes hónapra lehet remény Németországban, annyival inkább, mert Schleicher tábornoknak az a határozott célja, hogy kiengeztelődést és megnyugvást keltsen a német belpolitikában.

A leszerelés kérdése. Ebben a szintén régóta huzódó s nagyon kényes kérdésben elég érdekes fordulat következett be. A francia kormány ugyanis kijelentette, hogy elvben hajlandó elismerni Németország jogát az egyenlőségre s ezért olyan terv kidolgozását tartja szükségesnek, amely minden állam egyenlőségét és biztonságát megadja. Ilyen terv kidolgozása kétségtelenül nagy és nehéz munka. De a nagy cél s az annak megvalósításával elérhető eredmény érdemes a legnagyobb fáradságra, arról nem is beszélve, hogy az amerikai kölcsönök kérdésében is főként azért olyan merev Amerika, mert az európai „győztes adósok” nem akarnak fizetni. Az amerikaiak azt mondják, hogy ha Európának van pénze fegyverkezésre, legyen pénze az adósságai megfizetésére is.

Belpolitikai hírek

Törvény és annak végrehajtása. A gazdasági rovatban közöljük az adók leszállításáról szóló törvényt. Dr. Gál Miklós magyarpárti képviselő interpellációt intézett a kormányhoz s ennek során megdöbbentő adatokat hozott nyilvánosságra a törvény végrehajtási utasításáról. A magyar képviselő a következőket mondotta:

— A Monitorul Oficial 1932. október 21-én kiadott 247. számában megjelent, egyes adók leszállításáról" szóló törvény a házadók 12 százalékaról tízre, a szabadfoglalkozásuak adóját 8 százalékról hatra szállítja le, míg a földadót 1932. okt. 1-től szintén leszállítja 50, illetve 25 százalékkal, de csak addig terjedő időre, míg a földjövedelem újra megállapíttatik. Köz tudomásu dolog, hogy a megjelent rendelet értelmében a földjövedelmének új megállapítása 1932. dec. 15-én megkezdődik, szóval a megállapítandó jövedelmek alaján kirótt adó lesz fizetendő 1933 január 1-től.

— Alkalmam volt az adóki vető bizottságoknak kiadott utasításáról alapos tájékozódást beszerezni s a legnagyobb megdöbbenéssel állapítottam meg, hogyha az utasítást végrehajtják, a földmivelő közönség 1933-tól fogva elesik attól az adóleszállítási kedvezménytől, melyben az októberi törvény résziesítette s ez szülője lesz az egész földmivelő közönség elégedetlenségének, elkeseredésének s alkalmas lesz arra, hogy a törvényhozás komolyságába vetett hitet megingassa s a kormányon levő párt népszerűségét csorbítsa.

— Hogy egy példával éljek: láttam az utasításban, hogy,

amely földjövedelme 1928-ban 540.— lejben volt megállapítva, ugyanazt a pénzügyi kormányzat nagylelkűsége folytán most 500.— lejben állapítják meg. S hogy az adóki vető bizottságban mindig a kincstár álláspontja érvényesül, ezt mi adózók a saját bőrünkön állandóan tapasztaljuk. Amint az előbbi példa igazolja, a törvényhozás által 50 százalékban megállapított adóleszállítás a valóságban 8 százalékra zsugorodik össze, ami csak csunya játék az adózó polgárokkal, mert az 50 százalékos leszállítás csak akkor maradhatna meg, ha az 1928. évi 540 lejes jövedelmi alapot a mostani adóki vetés alkalmával 270 lejre szállítják le. Ezt teljesen indokolja is az a körülmény, hogy a földjövedelme az 1928. évtől számítva nem 50, hanem 75 százalékkal csökkent a terményárak katasztrófális esése következtében s a gazdaközönség is teljesen fizetéképtelenné vált.

— Mindezek alapján kérdelem a pénzügyminiszter úrtól: hajlandó-e az ügy sürgösségére tekintettel az adóki vető bizottságok számára azonnal kiadni a szükséges utasításokat, hogy a földjövedelme, az 1928. évi jövedelemnek legfennebb 50 százalékában állapíttassék meg? — Hangsúlyozom ismételten, hogy a december 15-én megkezdődő adóki vetési munkálatokra tekintettel a megfelelő rendelkezés kiadása felette sürgős. Ennek a kérdésnek megfelelő megoldásától az egész földmivelő lakosság nyugalma függ, s amennyiben december 14-ig megfelelő intézkedés nem történik, újra kérdés tárgyává teszem az ügyet.

Román vezető ember panaszaival Vlad Auról egyike volt azoknak a román politikusoknak, akik a magyar uralom ellen leghevesebb harcot folytattak

s Erdély elszakításán tüzelvással dolgoztak. A mostani viszonyokkal azonban Vlad Auról is elégedetlen, amint az az alábbi nyilatkozatból kitűnik:

— December 1-én ünnepeltük meg Erdély és Bánságnak az ókirálysághoz való csatlakozását. Én is részt vettem az ünnepségen, mert magam is közreműködtem az egyesülés előkészítésében. Be kell azonban vallanom, hogy az egyesülés történeti határtalan örömet a súlyos aggodalmak csökkentették. Vajjon képesek leszünk-e arra, hogy ennek a kiegészített országnak az ügyeit vezessük?

— Sajnos, balsejtelveim beteljesedtek, mert az utóbbi tizennégy év alatt a megnagyobbodott országban nem csináltak semmit, nem építettek, hanem romboltak.

— Igaz ugyan, — folytatta beszédét — hogy a gazdasági válság bennünket sem kímélt meg, de talpraesett emberek a mi gazdasági kincseinkkel átévezhettek volna a válságon.

— Vannak emberek, akik a kapitalizmus válságáról beszélnek. Tévednek, mert Oroszország példája nem döntő bizonyíték. Tovább menve, én korántsem az alulról jövő, hanem a sokkal veszedelmesebb felülről jövő bolsevizmustól félek.

— Amikor először szőnyegre hozták a konverzió kérdését, nyomban audienciát kértem Ófelségétől. Be akartam bizonyítani az uralkodónak, hogy ez az ország pénzügyi életét. Megtörtént azonban, hogy nem kaptam audienciát, csak Károly királynak a gazdasági akadémia megnyitó ünnepélyén elmondott beszéde után. Ekkor azonban lemondtam az audienciáról.

— Viktoria angol királynő

nzt íratta egyik volt miniszterének a siremlékére: „A királyok szeretik az igazmondókat. Szomorú, de való, hogy most igazmondók helyett hizelgőknek több szavuk van...”

Willer József képviselőt ünnepezték Székelykeresztúron. December 4-ikén, vasárnap délután tisztújító közgyűlést tartott a Magyar Párt székelykeresztúri községi párttagozata. A gyűlésen a megyei párttagozat elnökségének meghívása folytán dr. Willer József, a megye egyik magyar párti képviselője is megjelent és választói előtt beszámolót mondott. A gyűlés tüntető lelkesedéssel fogadta dr. Willer Józsefet s valóságos ünneplésben volt része a képviselőházban történt legutóbbi felszólalásáért, amelyben a pártnak a december elsejei ünnepségről való távolmaradását olyan nyílt és mégis tapintatos beszéddel indokolta meg. A gyűléstermet szorongásig megtöltötte választópolgárok részéről Papp Mózes nyugalmazott gimnáziumi igazgató mondott megható köszönetet Willernek beszámolójáért.

Hova tüntek el az állam bevételei? A pénzügyminisztériumban lefolytatott vizsgálat alkalmával megállapították, hogy a vámhivataloknál elkobzott árakat eladták, az eladási összegek azonban nem folytak be az állam pénztárába. Az állam kára több ezer millió lejre rug. A pénzügyminisztériumban lefolytatott vizsgálat alkalmával azt is megállapították, hogy régebben évenként 12 ezer millió lej folyt be vámtevételekből. Jelenleg a bevételek évente alig rugnak 3 ezer millió lejre. Ez a visszaesés főképpen a vámhivataloknál történt visszaélések és a csempészés rovására írható.

HÍREK

Merényletek a falvak békéje ellen. December elsején Kolozsvárt tüntetést rendeztek a békeszerződések változatlan fenntartása mellett. A tüntetések már Kolozsváron is sajnálatos kilengésekre vezettek, a magyar utlevélkirendeltség ablakait beverték s bár ez a legnagyobb nemzetközi jogsérelem: a magyar államot képviselő épületre román zászlót tűzték ki. Magyarország és Románia kormányai a sérelem ügyét rendezték, Titulescu külügyminiszter bocsánatot-kérő látogatást tett a bukaresti magyar követségen, a magyar követ visszaadta a látogatást s így a kínos kérdés hivatalos része megoldódott. Sajnos, a városok izgalma a falvakra is elhatolt és vakmerő kihágásokra vezetett. Kolozsvár környékén, továbbá Gyulafehérvár szomszédságában több falu magyar lakóit bántalmazták, ablakokat vertek be, házakat rongáltak meg, udvarokra belövellődtek. A merényletet felbujtogatott román földművesek követték el. Mind a románságnak, mind a magyarságnak érdeke, hogy a rossz példák hatása alatt a helyzet ne mérgesedjen el.

Sírhely-adót vezet be a szovjet. Az orosz szovjet basái önmagukat mulják felül, hogyan győttörjék a szerencsétlen hazátlanokat. Angliában élő orosz menekültek a napokban felszólítást kaptak a londoni szovjetkövettől, hogy vagy fizetnek évente két angol fontot fejéknél, vagy pedig elkobozzák a Szovjetoroszország területén nyugvó halottaik sírhelyét. Elgondolható, milyen fájdalmat keltett ez a kegyetlen rendelkezés!

Veszélyes szomszédság. Dobrudzsában, a határ mentén egymást érik a bulgár komitácik merényletei. A múlt héten három csapat is befört román területre Silistra környékén. Az egyik társaság, mely géppuskákkal és gránáttal felfegyverkezett komitácisikból állott, Olucli falut támadta meg. A kétségbeesett falusiak kiabálására és jajgatására a csendőrség is megjelent és üldözőbe vette a garázdálkodókat, de az üldözés folyamán csak még újabb borzasztó adatra bukkantak. A mezőn egy isszonyuan összezuzott holttestet találtak, melyről rövidesen megállapították, hogy az egyik szomszédos falu pásztorával azonos, akit egy másik csapat gyilkolt meg, mely Silistra mellett jött át a határon. Egy másik községben Mila Bersube házát fosztották ki, a lakókat pedig össze-vissza verték. A csendőrség szinte tehetetlenül áll velük szemben, mert mihelyt üldözőbe veszi őket, ezek fegyverrel támadnak rájuk és a leghevesebb harcot kell kivívni velük. A tegnapi fosztogatások után is heves puskatüz fejlődött ki a komitácik és a román határőrök között, melynek folyamán a határőr-patrull vezetőjét, Moraru Iont lelőtték, úgy, hogy az nyomban holtan esett össze. Az esetről értesítették a hatóságokat, ahonnan egy bizottság szállott ki és megindította a vizsgálatot.

Rokkantak nem kötelesek utadót fizetni. Ez a törvény nem új keletű, de kénytelenek vagyunk felujítani és felhívni a községi előljárásságok figyelmét, hogy az utadónál ne tüntessék fel a községbeli rokkantakat, mert ezek nem kötelesek utadót fizetni, ilyen tévedések ne forduljanak elő és a szeren-

csellen háborus áldozatokat ilyen jogtalan adóerőszakoskodásokkal ne molesztálják.

Két falu véres harca a legelőért. Csernovic közelében Baljukov és Codru községek lakossága egy legelőperből kifolyólag összeveszett. A két falu férfiai kaszával és kapával mentek egymásnak. Valóságos csata fejlődött ki, amelynek a csendőrség vetett véget. Ilie Mojsze gazda, aki a harcban súlyosan megsebesült, haldoklik.

Poruljárt őrmester. Muntyán nevű gyergyóditrói csendőrőrmester a nyáron a Gyilkostó környékén autózott és összeütöközött egy szemben jövő autóval. Nagy méregre gyulladt, leugrott autójáról és gorombáskodni kezdett a másik autó utasával, majd meg is ütötte ezt. Hősködésével ugyancsak poruljárt, mert a megtámadott ur Movila ezredes volt civil öltözékben. Az ügy bíróság elé került, amely Muntyán őrmestert kétévi fogházra ítélte. A leckéből tanulhatnának a hatalmaskodó csendőrök, egyszer ők is emberükre akadhatnak.

Hadiözvegyek és rokkantak figyelmébe. A hadiözvegyek, rokkantak és árvák vasuti igazolványait az elkövetett visszaélések miatt újra láttamozzák. A minisztérium azonban még nem tűzte ki a láttamozás napját, tehát a határidő megjelölése előtt senki se fáradjon a prefekturára igazolványával.

Milyen adókedvezményeket léptettek ujabbán életbe? Felhívjuk olvasóink figyelmét 1932. nov. 29-én kiadott 351732. számú pénzügyminiszteri rendeletre, mely szerint az, aki 1932. december 20-ig hátrálékos hagyatéki illetékeit és egyes adóit (szóval 1932. december 31-ig kirótt adóit) kifizeti, a következő kedvezményekben

részesül: 1927. évig bezárólag fennálló hátrálékok után 25 százalékos engedmény. 1928. évig 20 százalékos, 1929. évig 15 százalékos, 1930., 1931., 1932. évig bezárólag 10 százalékos engedmény.

Megtámadták a román diákok vonatát. A román diákok Brassóban nagy gyűlést tartottak, amelyre az ország minden részéből különvonatokon utaztak el. A jasi diákok vonata a székely körvasuton utazott Brassó felé. Ezt a vonatot Tuszán közelében követ dobálták meg. A letartóztatottak azt vallották, hogy a köveket azért zudították a vonatra, mert a CFR éppen a kérdéses napon bocsátotta el őket pályai állásukból, később azonban oda módosították a vallomást, hogy a kolozsvári magyar követség elleni tüntetés miatt álltak bosszúszul. Az utóbbi vallomásuk alapján a tuszáni csendőrőrs nyomozást indított, hogy a legények felbujtóit kiderítse. Péter Mihályt és Urkon Gézát időközben szabadlábra helyezték, ugyanakkor felbujtás címén letartóztatták Epstein Ignác fakereskedőt, akinek sikerült tisztáznia magát a vád alól, mire a csendőrség az egyik legény apját, Lakatos András jómódu öreg gazdálkodót vette őrizetbe, erős fedezet mellett adták át a csikszeredai ügyészségnek.

Bort isznak a magyar katonák. A magyar honvédelgényesség november 22-ike óta kap az ebédhez bort. Minden legényeségi állományú katona hetenként ötször két-két decilitert kap ennek beszerzési árát hiterenként 20 fillérben állapította meg a honvédelmi minisztérium. A bor 11–12 fokos kell, hogy legyen és a honvédelmi minisztérium előírása szerint elsősorban rizlinget, vagy kadarkát kell

beszerezni. A bor természetbeni járandóság és azt pénzzel megváltani nem lehet. A honvédelmi minisztérium úgy rendelkezett, hogyha az előírt heti egy liter bort a bor árának esetleges emelkedése miatt az egyes parancsnokságok nem tudnák beszerezni, akkor is hetenként legalább négyszer két-két decilitert kell adni a legényeségnek.

Rendezik a városi adósságokat. Hir szerint a városi adósságok terheinek könnyítésére törvényjavaslatot fognak a parlament elé terjeszteni. Két pontban történik intézkedés: a kamatokat visszamenő hatállyal 5 százalékosan fogják megállapítani és felfüggesztik a végrehajtásokat. Bővebbet csak később irhatunk e készülő törvényről.

Vigyázzunk a gyermekekre. Dicsőszentmárton közelében, Zsidvén Paterade József földműves feleségével együtt kiment a mezőre dolgozni. Két gyermeküket otthon hagyták. Kisebbik, 3 éves fiuk a kemence melletti padkára ült. A gyermek ruhája a kipattanó szikrától lángra lobbant és a gyermek pillanatok alatt égő fáklyává változott. Borzalmas kínok között halt meg a szerencsétlen kis fiú.

Agyvértódulás, szivszorongás, nehéz légzés, félelemérzés, idegesség, migrén, lehangoltság, álmatlanság a természetes „FERENC JÓZSEF keserűvíz használatával rövidesen megszüntethetők. Tudományos megállapítások megerősítik, hogy a FERENC JÓZSEF víz a makacs székszorulás mindenféle jelenségeinél a legjobb szolgálatot teszi. A FERENC JÓZSEF keserűvíz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Mit kell tudni az új földadóról.

A Monitorul Oficial 1932. évi okt. 21 napján megjelent 247. számában van közzétéve az egyes adónemek leszállítására vonatkozó törvény.

Míg a házadónál és a szabadfoglalkozásuak adójánál a törvény az adóként alkalmazott százalékot szállítja le, — a földadóra vonatkozólag úgy intézkedik, hogy *addig, míg újra megállapítatik a föld jövedelme*, leszállítja a „Stat” adótételt 50%-al, az „aditional” adótételt 25%-al, 1932. okt. 1-től kezdődőleg.

Köztudomásu dolog, hogy a földadó és házadó alá eső ingatlanok 1932. nov. 20-tól dec. 10-ig az illetékes adóhivataloknál bejelentendők és december 15-től kezdődőleg kiszállanak a bizottságok a községekbe, a föld jövedelmének megállapításá végett.

A bizottságok először is megállapítják, hogy a községben a szántó, kaszáló, legelő, kert, gyümölcsös és szőlő holdjának, — a kataszterben felvett osztályt véve alapul, — mennyi a tiszta jövedelme? S azután számítják csak ki az egyes tulajdonosok birtokának művelési ág szerinti tiszta jövedelmét s a tiszta jövedelem 12%-a lesz az adó. Ehez járul a pótlék, az addicionalis adó.

A földadó kivétési munkálatoknál legfontosabb a föld tiszta jövedelmének megállapítása, mert ettől függ az adó mennyisége.

A bizottság a földkategóriákról, azok osztályairól és tiszta jövedelméről jegyzőkönyvet vesz fel, azt kifüggeszti az előjáróság hirdető táblájára s a kifüggesztés tényéről egy szabályszerű jegyzőkönyvet vesz fel.

Felebbzési határidő a kifüggesztés napjától számít.

És pedig 2 fórumhoz lehet felebbezni:

1. A pénzügyminiszteriumnál szervezett u. n. „Comisiune centrale fiscala”-hoz, minden a község egyetemét érintő kérdésben, mint pl. a földnek osztályozása, jövedelmének értékelése, becslése tekintetében. A beadványt „Reclamativne”-nak kell címezni, a jegyző-

könyv kifüggesztésétől számított *5 nap alatt kell beadni* az illetékes pénzügyigazgatósághoz. Ezt a „Reclamativne”-t csak a községi tanács adhatja be. Tehát, ha sérelmes a jegyzőkönyv tartalma a községre nézve, azonnal össze kell hívni a községi tanácsot s el kell határozni a reclamatio beadását s azt 5 napon belül be is kell adni.

2. Ugyancsak az 1. pontban irt sérelmek miatt lehet felebbezni a jegyzőkönyv kifüggesztésétől számított *20 nap alatt* a pénzügyigazgatóságon működő „Comisiune de Apel”-hez is. Ezt a felebbezést bárki beadhatja az adófizetők közül. Közérdekű kérdés lévén, tanácsos, hogy minél többen aláírják, jöllehet a törvény szerint ha helyet ad a felebbezésnek a „Comisiunea de Apel”, a döntés az adózó polgárok összessége javára szolgál.

Ugyelni kell a felebbezés tárgyalásának napjára, mert nem kap idézőt a felebbező, hanem az idézöt kifüggesztik az előjáróságon. A felebbezési tárgyaláson okvetlen meg kell jelenni, nehogy azért utasítsák el a felebbezést, mert senki sem jelent meg a felebbezők közül.

Tekintettel arra, hogy a felebbezési bizottságnak is sokszor kötve van a keze a pénzügyminiszteri rendeletekkel, nem árt úgy az 1. mint a 2. pontban irt felebbezést beadni. A felebbezések bélyegmentesek!

Ha valakit egyénileg is sérelem ért, mint pl. nem helyesen számították ki a földjének a területét, vagy az adójának mennyiségét, vagy olyan ingatlant adóztak meg, mely nem esik adó alá, ez esetben is a 2. pont alatt irt felebbezésnek van helye. Itt hívjuk fel a figyelmet arra, hogy csak *külső adóztatás alatt álló erdők* adóztatottak meg!

Miért bir különös fontossággal a mostani kivétel?

Amint már említettük 1932. okt. 1-től a földadó le van szállítva 50% s illetve 25% al. *A mostani jövedelem megállapítástól függ az, hogy ezt a leszállítást a mezőgazdák ezután is élvezhetik, vagy csak porhintés volt az em-*

berék szemében a mezőgazdasági adók leszállítása?

Hogy egy példával éljünk: az 1928. évi földjövedelem megállapításánál, pl. ha 1 hold I. osztályu szántó jövedelme 500.— lejben volt megállapítva, most csak 250.— lejre állapítható meg a jövedelem, egyébként nem kapjuk meg azt az adóleszállítást, amit az ősz folyamán a parlament megszavazott. Megállapítandó tehát, hogy az 1928. évi kiróvás alkalmával mily összegben lett megállapítva a föld jövedelme s ha most azt a jövedelmet a bizottság nem szállítja le felére, mindenesetre beadandó az 1. pontban irt „Reclamatiune“, vagy a 2. pontban irt felebbezés, vagy mindkettő.

Sajnos, alapos okunk van feltételezni azt, hogy az adó kivető bizottságok olyan utasítást

kaptak, melynek alkalmazásával elesnék a mezőgazda a törvényhozás által megadott kedvezménytől. Ennek megakadályozását célozza jelen utasításaink betartása s ettől eltekintve parlamenti csoportunk mindent elkövet, úgy, a parlamentben, mint a misztériumban leendő eljárás útján, hogy a jövedelmi alap megállapítására vonatkozólag az adó kivető bizottságok olyan utasítást kapjanak, melyek alapján az 1928. évi adó kivéteskor megállapított földjövdelem a mostani jövedelmi alap megállapításakor legalább a felére csökkentessék.

A fentebb említett adóleszállítási törvénytől eltekintve erre azért is feltétlen joga van a gazdaközönségnek, mert 1928. év óta a föld jövedelme s a föld jövedelmét adó terményárak nemesak 50%-al, hanem ezt jóval meghaladó százalékkal estek.

Uj pinceszövetkezet Biharban.

A tavaly a kisküküllővármegyei szőlősgazdák alakítottak egy pinceszövetkezetet és építettek nagy cement tartályokat. Most a régi magyar világban alakult bihardiószegi pinceszövetkezet állott ujabban munkába és szándékozik átvenni az ottani állami borpincét, hogy az Amerikában felszabaduló szesztilalom megszűnésére előkészüljön. A készülődés hírére az érmelléki borok ára megszilárdult, sőt 7—8 leire emelkedett a borok literenkénti ára. Az állam által átvett régi Erdélyi Pince Egylet az erdélyi boroknak európai hírnevet szerzett, mert Konstancától Hamburgig mindenütt az Erdélyi Pince Egylet kitünő borait adták a vasúti ötkező kocsikban és ezen a révén ismertté vált egész Európa előtt az erdélyi bor. Ma a régi E. P. E. pincéje is inkább raktárul szolgál, bor sínes benne már. A szőlősgazda társadalom új munkába kell kezdjen, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy az állami gyámkodás nem hozta meg az eredményt

Szolnokdobokamegyében buzainség fenyeget. A kormány megnyugtató kijelentései ellenére már több helyen fellépett a buzainség. Désen és környékén már alig lehet búzát kapni. Dész város polgármestere Bukarestbe utazott, hogy vámmentességi engedélyt kérjen 200 vagon külföldi búzára.

Több ezer teljesen meggyógyult munkaképes

Tüdőbeteg

igazol: a kiváló hatását az OLÁH KÁROLY plebános által feltalált **Antiphtysin** államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszernek. Ismertető füzetet díjtalanul küld a gyógyszerkészítője: OSVATH gyógyszerész Tg.-Mureş-Marcvársárhely.

MÉTELY ELLEN
juhainknak csak valódi

DISTOL-

EXPRESZT

adjunk be. — Darabja 10 lei.

Az Igazi DISTOL-Expressz fekete.
A DISTOL szó ezüstsőfős betűkkel van rányomtatva.

Kapható patikákban, drogériákban.

Főlerakat: SPODHEIM F. és TÁRSA, Bucureşti, Bulev. Elisabeta 55.

ADVENTBEN.

*Körültünk néma, vak sötétség,
Gyülölség átka a szivekben,
Fogytán a kenyerünk a kasban,
Szűkölködünk a lelkiekben.*

*Oh balzsamosztó jobb kezével
Ennyi fájó sebet ki köt be?
Ki gyújt nekünk fényt e homályban?
Vagy benne járunk mindörökre?*

*Te vagy Uram, a mi Királyunk!
Kelj fel a mi segítségünkre,
Kezünket összetéve kérünk:
Adj vidulást beteg szívünkbe.*

*Küldj Valakit a te nevedben,
Rá milliók tm, várva várnak,
Kit prófétáltál az atyákban:
Küldj szabadítót a világnak.*

Baja Mihály.

A cigány próbatételei.

A cigány egyszer kiment lovon az erdőre, háta megé ültette a purdját, s míg az a lovat legelteté, ő fölmászott egy fára, s elkezdé azt maga alatt vágni.

Arra vetődik egy paraszt ember, s a mint meglátja, hogy a cigány maga alatt vágja a fát, felkiált rá: — bolondos dádé! mindjárt le fogsz esni arról a fáról.

A cigány el nem tudta gondolni, miért kellene neki a fáról leesni? s csak vágta a fát maga alatt mindaddig, míg egyszer aztán vele együtt le nem bukott.

— Mondtam úgy-e, hogy lebukfencezel, — szólt a paraszt, míg ez bámulva néze rá, el nem tudva képzelni, mi módon találhatta ki a paraszt, hogy ő leesik a fáról?

— Kend tán prófétaepret evett, hogy ugy tud jövendőt mondani? Mondja meg hát azt az egyet, mikor halok én meg?

A paraszt azt felelte rá: — ha a lovad hármat botlik. — A cigány megértve a szót, felült nagyhúsan a lovára, purdját háta mögé vette s elkezdett baktatni haza felé.

Még ki sem ért az erdőből, mikor a lova egy fa gyökerében egyet botlott.

— Így már csak két botlás az élet, — szólt a cigány felsóhajtvá. A mint tovább ügetne, a lova egy az útban levő kőben újra megtalált botlani: — no már csak egy botlás az élet, — sóhajta még szomorubban a cigány.

Végre egy rozzant hidra ér, s a mint a ló a gerendákra lép, akkorát botlik harmadszor, hogy szinte elesik bele.

— Végem van, meghaltam, — mond a cigány s azzal leszáll a lováról, elbucszúzik a purdjától, megmondja neki, hogy tudósítsa az atyafiakat arról, hogy az apja meghalt s azzal lemegy a hid alá s ott lefekszik a nád közé, várva, hogy milyen lesz hát a mennyország?

Este felé elkezdtek a békák körülötte énekelni; csak énekeljetez menyeyi angyalkák, — mondá a cigány, tudom, hogy énnekem énekeltek, hanem a mint egy zöld angyalka rá talált ugrani, azt megragadta s ketté hasítván, meg akará kóstolni, hogy mily íze van az angyalhúsnak? Tapasztalá, hogy az nem megenni való. Az éhség azonban mindig erősebben kezdett nála jelentkezni, csupán arról nem volt bizonyos, hogy szokás-e a halottaknak enni vagy sem?

Ime tehát egyszer csak hallani kezdi, hogy az úton egy halotti kíséret közelit, s épen azon a hidon megy keresztül, mely alatt ő feküdt. Ő tehát bizonyossá akarván lenni a maga dolga felül, előmászik a hid alól s a kántort, ki épen torka szakadtából énekel, megszólítja:

— Ugyan, édes kántoros uram, nem tudja kend, szokás-e a halottaknak enni adni?

A kántor nagy mérgesen kapta a nád-pálcáját, s olyat vágott vele a cigány derekára végig, hogy majd hanyatt esett bele.

— Jaj, talán bizony rosszat mondtam? — kérdé a cigány ijedten, — mit kellett volna mondanom? ne haragudjék kend. szent kántor uram.

— Máskor azt mondd, — szólt a kántor oktatólag: — Az Isten nyugosztalja meg szegényt.

A cigány megköszönte a vett tanítást, s odább ment vele, míg egy mezőre ért, a hol épen disznót pörzsöltek; a cigány odament az emberekhez s nagy ájtatósan elmondá nekik:

— Az Isten nyugosztalja meg szegényt.

A disznóölők azt hitték, hogy kötekedni akar velök a cigány, s tréfából rá találtak szedni az irhájára piszkafával.

— Hát már megint mit vétettem? — kérde a cigány savanyú képpel.

— Azt kellett volna mondanod bibasz: hogy „két szája végén folyjon a zsirja“.

A cigány ezt is bevette s baktatott tovább, míg egy faluba ért; a falu közepén épen szemközt jön rá egy lakodalmas menet, a cigány már messziről levette kalapját az előjáró vőfély előtt, ki nagy csináltvirágos pálcával, feszes kordóvány eszímákban úgy lépegetett, mint a ki sajnálja lábait.

A cigány nagy bókot csinált előtte, s szép áhitatos hangon felköszönté, mondván:

— Két szája végén folyjon a zsirja.

No, még csináltvirágos pálcával sem ütöték oldalba a cigányt, csak ekkor. Megugrott a dáde egy árok mellé bölcsen, a vőfély csak egyet üthetett rá, a többit levélben küldte utána.

— Köszönd, hogy új csizma van a lábamon, mert különben majd utánad szaladnék.

— Hát ugyan tanítson meg kend rá, mit mondjak máskor, ha ez rossz volt? szabódék a bakhát mellől a cigány.

— Ha bölcsen akarsz szólani, így szólj: — szaporítsa meg kendteket a mindenható, — mondá a vőfély, s a násznép kacagva ment tovább, a cigány oldalbordáit tapogatva és nem kacagva.

A szomszéd faluig mindig mondogatta magában az utolsó felköszöntőt, melyet a hátán keresztül tanult, hanem ott épen nagy tűz volt. Nem tudom, hány ház égett, s az emberek csáklyákkal és vedrekkal szaladgáltak alá s fel, kiabálva az utcán.

A cigány oda érkezvén, megszólítja a vele találkozókat:

— Szaporítsa meg kendteket a mindenható.

De már itten majd rosszul járt, az em-

berek dühösesek voltak s csakhogy bele nem dobták a tűzbe, s végtére azt a tanácsot vették a fejébe, még pedig ökölrel, hogy máskor kapjon fel egy kanta vizet s siessen oltani.

A cigány megjegyezte magának az utasítást; s a mint másik faluba ért, meglátott két kutra járó menyecskét, kik a búbos tyúkon összeszólalkozva, olyan szépen összeveszték, hogy letették korsóikat s megragadva egymás kontyát, huzakodtak előre-hátra.

— Itt ugyancsak nagy a tűz. — okoskodott a cigány, víz is van, a mivel oltunk. — s nosza felkapá az asszonyok korsóit s nyakuk közé öntötte a levét.

A lehűtött felek erre ott bagyták egymás kontyait, de annál inkább belekapaszkodtak a cigány üstökébe s míg a szegény megmagyarázta, hogy ő csak tévedésből működött, addig félreértésből becsületesen megrángatták a huncutkáit; azután pedig kibékültek egymással, s a felpofozott kibékítőnek azon jó tanáccsal szolgáltak, hogy máskor, ha verekedőket lát, ne öntse őket nyakon vízzel, hanem menjen szépen közéjük, fogja meg az egyiket is, másikat is, s mondja nekik szép csendes békítő hangon:

— Kend se bántsa, Jutka asszony, kend se bántsa, Örzsik asszony.

A cigány kezet csókolótt és ment. Belebódorodott egy erdőbe, ordítást hallott és felé tartván, meglátta, hogy két himiarkas mint marakodik egymással dühösen.

A vett tanácshoz híven, oda járula a nyavalyás s fogván a farkasok füleit széjjel ráncigálta őket.

— Kend se bántsa, Jutka asszony, kend se bántsa, Örzsik asszony.

A két fenevad azonban legkevésbé értette a tréfát; eleresztették egymást, de a cigányt ragadták meg, s ki tudja: most a szegény dáde milyen különös alakban vár a fel-támadás-napra.

Jókai Mór.

Némi félreértés.

Bemegy a vásárra a boltos vonaton. Mikor elvégezte dolgát, azt gondolja: keres inkább valami alkalmatosságot, ami-

vel hazamehessen. A vonat később is megy, drágább is.

A vásárban csakugyan meglátja egyik falujabeli gazdát ostorral a kezében. Megszólítja:

— Gazduram, elmehetnék-e kenddel haza?

A gazda kap az alkalmon:

— Hogyne, Weisz ur, együtt mehetünk.

A kereskedő megőrül:

— Nohát — mondja — menjen be ide a korcsmába, egyék egy pörköltet, igyék egy pohár bort a kontómra, aztán mindjárt indulhatunk is.

A gazda bemegy a kocsmába. Tíz perc múlva bedugja a fejét Weisz az ajtón:

— No, mehetünk?

— Gyerünk! — mondja a gazda és kijön a kocsmából.

Weisz várakozóan körülnéz.

— Na, mit várunk? — kérdi a gazda.

— Mit várunk? Hát a kocsit várom. Hol a kocsija?

— Nincs énnekem kocsim, — mondja csöndesen a gazda.

A boltos elképped:

— Hát... hát az ostor a kezében... mire van?

— Hm — felül az öreg. — Ilovat hajtottam a vásárra. A lovat eladtam, az ostor megmaradt.

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 20 lej, orvosi levelekhez 30 lej.

Műtrágyázási kísérlet. Az Ön által tervezett műtrágyázási kísérlet egészen helyes. Ami a 2-ik parcella műtrágyázását illeti, arra nézve az a megjegyzésünk, hogy tavasszal, olyan korán, amint lehet, ki kell szórni a műtrágyát, mert a foszfortrágyát minél hamarabb ki kell szórni és a földbe beboronálni. Ami a mennyiséget illeti, a 16 százalékos szuperfoszfátból kat. holdanként 150 kg-t és a kénsavas ammoniákból 40–60 kg-t kell számítani. Ha nagyon sovány a föld, a kénsavas ammoniákból 10–20 kg-al többet is lehet venni.

B. M.-né Nantli. A beküldött gyógynövénymintákat megkaptuk. Miután az idő már előre haladt és Önnek csak igen kis mennyiségek állnak rendelkezésre egy-egy gyógynövényből, azért ezekkel most nem csinálhatunk üzletet, csak ha több árú fog rendelkezésre állani. Ezért azt ajánlom, hogy tegye el száraza helyen gyógynövényeit és jövő tavasszal a többivel együtt az is értékesíthető lesz. Megjegyzem azonban, hogy az árva esa-

lánja nem szép, mert megbarnult. Ezt bajos lesz értékesíteni. Liliomvirágra nincs vevőnk. A székfűvirág csupa por, annyira szétmállott. Erre sem fog vevő akadni. A többi eléggé tűrhető, — de nem szép árú! P. B.

B. A. 1. A Monopol-törvény 168. § szerint, kicsinybeni eladás, bornál 30 literig szőlő, míg 30 literen felül már „nagybani“ eladásnak számít. 2. A 213. § szerint a gyümölcs- és szőlőtermelők nem tartoznak engedélyt (brevet) váltani gyümölcseikből, szőlőikből származó termelvényeik „nagybani“ eladására, ha csupán a termelés helyén való árusításra szorítkoznak. 3. A 153. § szerint: a termelő és családja, valamint a szőlőgazdaság állandó szolgáltatásban levő személyzet által a termelési vagy lajstromozási helyen elfogyasztott bor, nagykoru személyenként 100 liter erejéig mentes a fogyasztási adó alól. 4. A törvény szerint a termés mennyiségének bejelentése 10 százalékos pontossággal kell történnék. 5. Az apadás fehér boroknál 10 százalék-ig terjedhet, míg vörös és muskotály boroknál 6 százalékig. 6. A bor fogyasztási adója jelenleg, literenként 75 bani. 7. Az 50.000 lejes hektáronkénti szőlőtelepítési illeték törvénye hatályon kívül helyeztetett és ma telepíthető új szőlő, de csakis oltvánnyal és nem egyenesen termő. Az is elő van írva, hogy mily oltványfajták telepíthetők. Ezt megtalálja bármely oltvány árjegyzékben, amit az ezzel foglalkozó cégek szívesen megküldenek.

K. J. A Jorga-kormány alatt hozott törvény, mely hektáronként 50.000 lejes telepítési illetéket írt elő, megszűnt. Ma már lehet minden további nélkül új szőlőt telepíteni, de csakis oltványt szabad e célra használni, míg termőket nem. Az oltványokból is elő van írva, hogy mely fajok telepíthetők. Az oltvány eladással foglalkozó cégek árjegyzékébe csak olyan oltványok vannak felvéve, melyek engedélyezve vannak. Legjobb, ha beszerz egy ilyen árjegyzéket. Ajánlhatjuk az Ambrosi-Fischer és Társa szőlőoltványtelepet, Aiud—Nagyenyed, vagy

Hajdu István szőlőgazdaságát Diosig—Bihardiószeg, jud. Bihar, ahonnan kérésére árjegyzéket küldenek.

M. J. Erzsébetbánya. A gyermek gyakori orrvérzésének lehet oka az, hogy az orrsövényen egy kis fekély van (ami megfelelő orvosi kezelésre: a fekélynek edző anyaggal való érintésére gyorsan gyógyul); lehet azonban, hogy vérzékenységgel (haemofilia) van dolgunk. Ezen betegség ellen — ha csakugyan ez állana fenn — megfelelő szérum áll rendelkezésre (Hoechts-féle), amit az izomba fecskendeznek be. A gyermek erősítésére meg kellene próbálni a *vigantol-Lebertran-t*, melyből naponta egyszer venne 1–2 gyermekkanállal (4–6 hét után 8–14 napi pausát kell tartani.) Jó lenne a gyermeket legelőször egy orr-, gége-, fül-orr-vossal megvizsgáltatni, aki eldöntené, hogy az orrsövényen van-e fekély, vagy nincs? Kérdése közérdekű lévén, a választ lapunkban adjuk meg. Dr. G. E.

Százalékos Ártulmányok

Előző számainkban közöltük előfizetőinkkel, hogy az ingyenes könyvnaptárunk december hó elején megjelenik. Most örömmel tudatjuk, hogy a naptár 1–2 napon belül készen lesz s a pontosan fizető előfizetőink részére a szétküldést azonnal megkezdjük. Az elmúlt években úgy irányítottuk az expedícióját, hogy a megyék magyar elnevezése szerint *Abc* sorrendben küldöttük szét a naptárokat. Így pl. Alsófehér, Arad, Bihar stb. megyéknél kezdtük s legvégül Udvarhely megyével fejeztük be. Az év folyamán több panasz érkezett be hozzánk, hogy miért kezdjük minden évben az első megyékkal, hiszen azon előfizetőink, akik pl. Tordaaranyos, Udvarhely stb. megyékben laknak, jóval később jutnak naptárjukhoz, mint az előbbieik. Ezt mi méltányoljuk is s a naptárállás szétküldését ez évben Udvarhely, Torda, Temes, stb. megyékkel kezdjük meg s folytatjuk ugyan-csak betűrendben, de hátulról!

Rendelje meg a
PÁSZTORTÚZ

szépirodalmi és művészeti képes folyóiratot

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Égész évre . . . 500 L. Félévre . . . . . 260 L.
Negyedévre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5. szám
Kérjen mutatványszámot.

számítva. Így pl. az Alsófehér, Arad, stb. megyékben lakó előfizetőink kapják meg legutoljára a naptárt, de ez nem jelent különösebb hátrányt, mert az első expedíciót pár hét alatt befejezzük s az év végéig minden előfizetőnk kézhez kapja naptárját, ha hátralékát kiegyenlítette.

Akik ezután fizetnek, azoknak is küldünk naptárt, de csak az első expedíció befejezése után és a befizetés napjának sorrendjében.

Ismételten felszólítjuk a hátralékosokat a tartozásaik kiegyenlítésére, mert csak azoknak küldhetünk nemcsak naptárt, hanem lapot is, akik előfizetéseikkel rendben vannak.

V. F.-né Magyarberkesz, Sz. M. Székelyszenterzsébet, T. E. Várfalva, H. I. Facsád, B. M. Ótelek, M. Gy. Ujyarsánd, G. I. Porgány, Sch. F. Csanálos, P. Zs. Szabéd, A. J. Nagykövérés.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

M. J. A. Hadikfalva. Régi lapokért könyvet nem adhatunk, s így kérését nem teljesíthetjük.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Sz. A. Zágon 150 (r. 1933. dec. 31-ig), B. L. Margitta 2000. Ö. T. Lázári 50 (r. 1932. dec. 31-ig), T. I. Hatolyka 100, Sz. L. Küküllővár 150 (r. 1932. dec. 31-ig), F. A. Krassó-

fűzes 155, L. D. Ozsdola 150, Sz. J. Várvid 50, N. I. Nagyszentmiklós 150, Krasznáról id. Cs. S. 150, B. D. 150, B. M. 150, K. I. 150, Sz. I. 150, B. S. 50, F. I. Magyarakapud 150, Ifj. N. S. Vadász 150, K. M. Elekes 150, S. J. Honetó 150, (r. 1932. dec. 31-ig), K. P. F. Bályok 150, Sz. I. Magyarremete 150, F. Gy. Zajzon 150, Sz. A. Csíkszentmihály 150, L. K. Csíkcsobotfalva 150, F. A. Csíkszentimre 150, Sz. J. Halmagy 155, M. J. A. Hadikfalva 155, B. Gy. Kovászna 325, K. K. Uzon 155, Sz. V. és Cs. I. Gelence 150—150, K. J. Jerszeg 150, Cs. J. Nyárádgálfalva 155, Sz. S. Bere 155, P. A. Lőrincfalva 150, V. S. Berekeresztur 150, A. L. Poka 1500, Hittelszöv., Sz. I. Görgényszentimre 150—150, B. F. Érsemlyén 155, K. A. Érkörtvélyes 155, Ifj. D. A. Szilágynagyfalva 150 lej.

Apróhirdetéseink

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Leghisebb hirdetés 60 lej. Alást keresők részére 20 szóig 50 lej. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Szölgölványokat, 2—3 éveseket a legmegbízhatóbban és legolcsóbb árban beszerezheti Hajdu István szölgölgazdaságában Dicsig-Bihardiószeg, jud. Bihar. Kérjen árlapot ingyen.

Református kántortanító, a legszerényebb díjazásért helyettesít! Megkeresések a lap kiadójába küldendők.

A szerkesztésért felel
GYALLAY DOMOKOS

A legszebb ajándék!!!! Tüzes lelkek

— Történelmi elbeszélések. —
Szerkesztették: Grammantik Margit és dr. Görög Ferenc.

A magyar lélek és jellem legszebb értékeinek: a fajszeretet, kitartás, hűség, vitéség, önfeláldozásnak gyönyörűsége megnyilatkozása a magyar ifjak erőnyeinek ezen hősköltménye. — Kiválóan alkalmas ajándéku karácsonyra és újévre!

104 oldal ára csak 20 lej.

Megrendelhető a pénz előzetes beküldése ellenében a
Minerva R. T. Kolozsvár, Brassai uca 5 sz.
könyvkiadó hivatalánál.